

1. Hartelijk dank voor de gelegenheid die Voice en de beheersorganisaties mij bieden om als toezichthouder bij u langs te komen en ook alleen maar leuke dingen te doen. Het is te danken aan het initiatief tot de oprichting van Voice en de resultaten van het werk van Voice, dat er duidelijke tekenen zijn van verbeterde positionering van de collectieve beheersmethode die wij in Nederland kennen. EN er is alle noodzaak daarmee stevig door te gaan. Maar vandaag wordt een flinke stap gezet en het is een genoegen daarbij een gepaste rol te mogen vervullen.
2. Het collectieve beheer is een veld van activiteiten dat bijna in ieder opzicht spannend is. En ingewikkeld. En een op het eerste zicht wonderlijke combine van privaatrecht en verregaande publiekrechtelijke regelingen. Iedere dag is wel ergens te lezen dat er veel veranderd. De technologische sprongen zijn altijd groter dan de organisaties van (muziek)uitgevers, makers, distributeurs, consumenten en collectieve beheersorganisaties kunnen verwerken in hun methoden van werken. De digitale revolutie verandert overal niet het positieve recht, maar genereert wel veranderingsdruk op de instituties. En er zijn veel belangen in het geding. Van de industrie, van makers, van providers en uiteraard van consumenten. Ook is er ongeduld. Waar zijn nieuwe verdienmodellen. Zo wordt ook aan de regering gevraagd alsof de overheid ook daarvoor al verantwoordelijk is. Staat in wezen het auteursrecht en in ieder geval de collectieve inning en dus verdeling niet in de weg aan een voorspoedige ontplooiing van deze ongekende mogelijkheden? En actueler dan ons lief is ook heel concreet de vraag: dat hele kleine beetje thuiskopiewerk, moet daar qua auteursrecht maar niet een oog worden toegeknepen? Ik moet bekennen dat ik zelf pas vrij recent een indruk kreeg van de enorme capaciteitsgroei van de opslagmiddelen die de kleine consument dezer dagen gemakkelijk tot zijn of haar beschikking heeft. Toen viel mij wel de gelijkenis op met dat andere spannende terrein waar je een kleine hoeveelheid voor eigen gebruik wordt gegund, maar het toch om grote hoeveelheden gaat in nieuwe verdienmodellen.
3. Het is de dynamiek van de veranderingen die druk zet op het bestel dat we kennen, ook die van het collectief beheer. En dat maakt de organisaties kwetsbaar op de moderne governance issues. Die zien op transparantie, integriteit van personen en systemen, openbaarheid, acceptabele perceptiekosten, serieuze zeggenschap van belanghebbenden, niet alleen in formele zin als er besluiten moeten worden genomen, maar ook in dagelijkse communicatie met achterbannen. Tijdige en volledige repartitie volgens een verdeelsysteem dat in gewoon Nederlands moet kunnen worden uitgelegd om zijn draagvlak bij rechthebbenden te behouden en bij betalers als legitiem wordt ervaren. Wie al jaren thuis is in de wereld van innen en repareren, kan wel eens uit het oog verliezen dat de totaliteit van al die organisaties voor jonge nieuwe toetreders een overweldigende indruk maakt. Het is echt makkelijker te begrijpen dat jouw vinding voor onderwaterlassen door registratie bij het Octrooibureau verdienmodellen mogelijk maakt, maar wel de rechten van de uitvinder daarbij op een redelijke manier veilig stelt. Niemand vindt het ook gek dat zo'n vinding niet gewoon op het internet wordt gezet. Mijn eigen ervaringen met het beheer en de modernisering van ook zo'n ingewikkeld verdeelsysteem, het Gemeentefonds, leerde mij dat het draagvlak steeds weer actie vraagt, ook aan een enkele bestuurder van een enkele gemeente. Dat het geld is verdeeld is al snel onvoldoende reden om steeds nieuwe betrokkenen alleen op die grond legitimiteit te blijven schenken. Die ervaring heb ik mogen opdoen met Hans Dijkstal. Ik heb nu een jaar in het College mogen profiteren van de vele

verbeteracties die hij in gang heeft gezet. Maar alles wijst erop dat we, U en wij, niet klaar zijn.

4. Er zijn inmiddels wel enige studies beschikbaar over de sector. Over de technologie, over de opvattingen van de rechthebbenden over “hun” CBO’s. Ook speelt de Europese Unie een groeiende rol als regelgever. Ik was een half jaar geleden bij een Euro-parlementariër. Hij verontschuldigde zich dat hij te laat was, maar een bespreking van 25 Euro parlementsleden van alle politieke families in Europa had een erg boeiend gesprek gehad met ICANN. Hun delegatie kwam wensen en opvattingen geven over wat ons Europese Parlement zou moeten wetgeven in het belang van de ontwikkeling van het internet. Dááár had ik bij willen zijn! Enige kans dat die delegatie nu onderweg is naar Den Haag? Wat denk jezelf was zijn antwoord. Wij kennen nu ook al veel plannen van verschillende Euro Commissarissen. Als College volgen we dat, maar het zijn uw organisaties die hun leden mee moeten nemen in wat het voor hen betekenen kan.
5. Terug naar het hier en nu. Volgende week vergadert men in de Tweede Kamer met staatssecretaris Teeven over diens speerpuntenbrief. Velen ook uit uw kringen hebben de Kamerleden voorgelicht. Mij viel bij alle bespiegelingen wel op dat men zo bezig is met technologie, toekomst, verdienmodellen, dat de kern van het bestel dat wij kennen eraan tekort dreigt te komen. En die kern is dat wie iets maakt, uitvoert, schrijft dat van waarde is daarvoor bij openbaarmaking een redelijke beloning verdient. Dat staat niet alleen in de wet, maar iedereen kan het makkelijk begrijpen. Het zijn niet de grote artiesten die BN’er zijn die bij uitstek de personificatie zijn van de mensen die wij wat technocratisch aanduiden met “rechthebbenden”. Heel leerzaam is de lezing van het rapport “pop wat levert het op”. Het laat zien dat de grootste aantallen rechthebbenden hard werken, veel optreden, veelal een bescheiden inkomen verdienen, waarvan het inkomensaandeel uit rechten en royalties de tweede bron is, na de gages voor optredens. Uit het SEO onderzoek met de mooie titel “wat er speelt” blijkt dan ook niet verrassend, dat veel van hen tevreden zijn met uw werk. In een tijd waar de makers en hun sector toch wel onder vuur liggen, moet wel worden ingezien dat we het niet hebben over organisatiebelangen, maar over inkomens van makers en uitvoerders zonder wie er weinig te zien en te horen is. En het is dat element dat de rechtvaardiging is voor alles wat er in de sector omgaat.
6. Het is tegen die achtergrond dat ik blij ben vandaag U het keurmerkcertificaat te kunnen uitreiken. Er is alle reden er op te vertrouwen dat als alle audits zijn gehouden Buma/Stemra, Leenrecht, Lira, Norma, Pictoright, PRO, Reprorecht, Sena, Thuiskopie, Vevam en Videma en nog dit jaar ook Sekam, Platform Multimediaproductanten, STAP en de stichting Verdeling Videoproductanten, hun keurmerk zullen hebben ontvangen. Het staat symbool voor uw inspanningen om te professionaliseren door u door een onafhankelijke instelling de maat te laten nemen. Het College van Toezicht wenst u daarmee geluk.